

Muhu mustriid valgel portselanil

Muhu mustrid on moes ja inspireerivad loojaid igas vallas.

Portselanimaalija Sabina Kaukis on pannud väikesaare looduse ilu ja võlu, mustrid ja kirjad särama elegantsetele lauanõudele. Muhu metsatalus kogub ta ideid, hoolitseb oma kolme lapse eest ja kasvatab viinamarju.

Vaat see on elu!

Tekst: Riina Luik, Fotod: Sergei Zjuganov, erakogu

Saatus viis mind Muhu Portselani asutaja ja omaniku Sabina Kaukisega esmakordselt kokku teleekraani vahendusel. Tänavu veebruaris, mil ERR-i ja Töötukassa ühisprojektina oli eetris sarja „Meie inimesed“ järjekordne saade, tutvustati seal üht habrast heledapäist naist ja tema käsitsimaalitud, ääretult elegantseid, lauanõusid. Olin rabad – esiteks ei osanud ma nii loomingulist ja võrratu kunstnikukäega noort naist kuidagi kokku viia Töötukassaga. Ja teiseks – kuidas oli võimalik, et ma kultuuriajakirjanikuna niisugusest andekast kunstnikust mitte midagi ei teadnud? Guugeldades leidsin Sabina kontaktid ja tegin seda, mida eestlased haru harva teevad: avaldasin talle oma vaimustust, ja lubasin esimesel võimalusel talle stuudiosse külla minna. See esimene võimalus saabus sel suvel ja ma olen siiralt rõõmus, et Audi ajakirja lugejad seekord rubriigis „Hea Eesti Asi“ just Sabina ja tema loominguga tuttavaks saavad.

Turundus, õigusteadus ja turismimajandus

Kui küsin sissejuhatuseks Sabinalt, missugune on tema taust ja kuidas ta portselanimaaliga tegelema hakkas, vastab ta malbelt naeratades ja justkui ette aimates üllatust, mida tema vastus küsijas esile kutsub, et tausta poolest on ta hoopis teise ala inimene – õppinud juurat, turismimajandust ja turundust. Sabina mõonab, et kuigi ta mõlemad vanemad olid pedagoogid, ei tegutsenud nad kumbki kunsti vallas. Mõjutused kunstiga tegeleda sai ta aga loominguliste kalduvustega emalt, kes soovis, et tütar kunstikooli astuks. „Paraku mind kunstiklassi vastu ei võetud, kuid käisin koolipõlves siiski usinalt nii kunsti- kui keramikaringis,“ meenutab Sabina. >>

„Kui ma lastega koju jäin, leidsin rohkem vaba aega ja nagu ilmselt paljudel naistel, tekkis ka minul mingi loominguine puhang või eneseteostuse vajadus. Tahtsin midagi oma kätega luua. Mõte portselanimaaliga tegelema hakata küpses aegamisi, sest mõttes kaalusin mitme valdkonna ja erinevate võimaluste vahel. Kõige pikemalt olin tegelenud seni turismivaldkonnaga – pidasin turismiteemalist blogi, tegelesin turismi- ja turundusprojektidega jne. Kõige rohkem kaalusingi turisminduse ja millegi sellise vahel, mida saaksin päris oma kätega teha.“ Lõpuks langes Sabina valik portselanimaali kasuks ja ta hakkas käima Keilas Merike Christianseni juures portselanimaali ringis.

Juba portselanimaaliringis hakkasid Sabina mõtted üha enam selle ümber keerlema, et miks peavad kõik koguma kallist antiiki, kui tegelikult võiks olemas olla argipäevanõud, mis on üheaegselt samavõrd elegantsed kui ka praktilised.

Kuigi Sabina võiks end oma kauni autoriloomingu foonil kõhklematult kunstnikuks pidada, ütleb ta tagasihoidlikult, et peab end siiski pigem käsitööettevõtjaks, kes teeb oma firmas kõike, mida parasjagu vaja on. Sabina kolleeg, kellega ta Toompuiesteel töölauda jagab, pole sellega aga sugugi nõus: „Sabina on kunstnik, mis kunstnik – ta ju loob kõik mustrid ise ja maalib ise ka oma nõud.“

Ühel päeval naerad, teisel nutad

„Mulle on alati meeldinud vanad nõud, ilus portselan ja klaas – see kõik on mulle juba lapsepõlvest südamelähedane olnud,“ tunnistab Sabina oma salakiindumust. Just portselanimaaliringis hakkasid ta mõtted üha enam selle ümber keerlema, et miks peavad kõik koguma kallist antiiki, kui tegelikult võiks olemas olla argipäevanõud, mis on üheaegselt samavõrd elegantsed kui ka praktilised.

Selleks aga, et portselanimaali hobist sünniks firma, tuligi appi Töötukassa alustavate ettevõtete starditoetus. „Algul registreerisin end töötuks, kuid kuna mul on ärijuhtimise diplom olemas ja mingit koolitust vaja ei olnud, esitasin kohe oma äriplaani ja taotlesin stardiraha. See kõik käis nii kiirelt, et ega ma jõudnudki kaua töötu olla,“ naerab Sabina. Stardikapital kulus Sabina sõnul peaaegu täielikult tegevuse alustamiseks – valged portselanitoorikud, töövahendid, värvid... Kuigi mitmed portselanimaalijad, kellega Sabina rääkis, pidasid ettevõtmist riskantseks (turg olevat niigi portselan- ja savinõudest üle ujutatud), oli Sabina kindel, et proovima peab, sest muidu jääks see terveks eluks hingele kripeldama. „Õnneks on pere mind kogu aeg toetanud ja esimese ahjugi kinkisid mulle vanemad. Viskasin nalja, et neljandat last meil pole (peres sirgub kolm last) aga neljandaks lapseks võib pidada minu Muhu Portselani – vaeva, muret ja ka rõõme on sellega sama palju. Ühel päeval naerad, teisel nutad...“

Ettevõtjana on Sabina alles “üsna roheline” – Muhu Portselan tähistas tänavu juunis alles esimest sünnipäeva. „Tegelikult oli algus siiski raskem kui algul arvasin,“ möönab Sabina. Esimese raskusena märgib ta seda, et oli pea kõiges siiski algaja. Teiseks oli tema looming puhas käsitöö – aeganõudev ja töömahukas. >>

Kolmandaks pidi ta tegelema üksi ja samal ajal kõikide asjadega korraga, neljandaks tuli kõige selle juures hoida ka ettevõtte kulud-tulud tasakaalus. Selleks omakorda oli vaja suurt tootmistahtu ja head tootlust. „Kuid Eestis ei saa käsitöönõude hinda nii kõrgeks ajada, nagu seda teevad tunnustatud kunstnikud või tuntud kaubamärgi omanikud. Samuti komistad pidevalt meie väiksuse otsa. Sa ei saa näiteks ise tehastest toorikuidki tellida, sest kogused on nii tühised. See aga tähendab, et sõltud alati suurtest hankijatest, tarneajad on pikad ja paindlikkusest ei saa juttugi olla. Ka abikäte leidmine nii spetsiifilises valdkonnas pole kerge ja praegu on ettevõtte palgal lisaks minule vaid üks portselanimaalija. Kuid me saame hakkama,“ selgitab Sabina portselanimaalija argist poolt. Kui rääkida ettevõtja rõõmude poolest, siis on Sabina sõnul kõige innustavam kahtlemata klientide positiivne tagasiside, hindamatud kogemused ettevõtluses ja toredad inimesed, kellega ta tänu oma ettevõtmisele kohtunud on.

Üle ookeani ja teisele poole Soome lahte

Toorikud, mis on stiilsete lauanõude A ja O, tellitakse peamiselt Poolast ja Tšehhist ning Sabina kiidab nende nõude kvaliteedi ja hinna suhet. Samuti peab ta oluliseks, et vormides oleks uudsust ja elegantsi. „Inimestele meeldivad suured, mugavad vormid,“ ütleb Sabina ja võtab kätte hiigelsuure, 400 ml ümara kujuga ristikehinaõitega kohvitassi. Kuigi algul polnud tal plaanis ristikehinaaseeriat tegema hakata, pani nõudlus ise asjad paika – klientidele meeldisid lopsakad ristikehinaõitid väga. Kolleksioone on Muhu Portselanil viis: „Pöllulilled“, „Metsmaasikas“, „Ristikhein“, „Kalad“ ja „Sinine“. Esimese täissarjana valmiski just „Sinine“, mis on tänini kõige populaarsem ja võib julgelt väita, et kuulub nii vormi kui kujunduse poolest auga nõudeklassika ritta. Kuid suvel ostetakse-tellitakse palju ka rahvus- ja loodusromantikaga sarju. Sündinud on juba ka uus, Eesti rahvusornamentika kolleksioon ning jõuluks peaks taldrikutele-tassidele jõudma Muhu linnud.

Teadaolevalt on Muhu Portselani nõud jõudnud ka ookeani taha Ameerikasse ja Austraaliasse. Lauupeoasta tõi Eestisse palju väliseestlasi, kes Muhu Portselani nõusid vägagi imetlesid, kuid Sabina töödeb, et nõude puhul kerkib alati kohe üles >>

Lukas (7a), Simona (3) ja Sienna (5) nautimas Muhu suve.

A woman with long blonde hair is sitting at a table in a workshop, focused on painting a strawberry on a white ceramic plate. She is wearing a white long-sleeved top and a watch. The table in front of her is covered with various art supplies, including paint palettes, brushes in containers, and a calendar. The background shows a window with a view of the outdoors and a shelf with more supplies. A large, glowing pendant light hangs above her.

Eesmärgiks on pakkuda nõusid, millega inimestel tekiks emotsionaalne side – olgu see mälestus vanaema piimakannust, metsmaasikaväljadest või aeda ümbritsenud ristikupõllust.

transpordiküsimus. „Kui saadan näiteks tassi USAsse, läheb transport maksma teist sama palju kui tass ise. Seepärast ei tee ma nii kaugele ka otsemüüki. Minu peamine klient ei ole ka mitte turist, vaid eelkõige kohalik eestlane, kes tahab ilusaid nõusid omale koju või kingituseks. Eesmärgiks on pakkuda nõusid, millega inimestel tekiks emotsionaalne side – olgu see mälestus vanaema piimakannust, metsmaasikaväljadest või aeda ümbritsenud ristikupõllust.“

Sabina ütleb, et neid on olnud küll, kes on ostnud korraga terve täisserviisi ning vähemalt üks „Sinine“ serviid peaks olema viidud ka naaberriigi presidendile. Nii asutused kui ka ettevõtjad oskavad juba hinnata käsitööna valminud omanäolisi meeneid ning kiluke rahvuslikust annab tihti tootele väärtust juurde.

Paenase külas: laste, viinamarjade ja värvipintsliga

Kuigi Sabina on Tallinnas sündinud ja pealinnas asub ka pere linnakodu, peab ta ise ennast „kahepaikseks“, kes juba aastaid kõik oma suved Muhus on veetnud. Pere suvine elamine asub Paenase külas Tänavasuu talus, kus on nii viljakandev aed, laste mängumaad kui ka Sabina suvine töötuba. Linna tullakse tagasi alles suve lõpul või sügise hakul, nii kuidas asjad kulgevad. Tänavu tuldi siiski pisut varem, sest pere kolmest lapsest vanim, Lukas (7) läks esimesse klassi ja pere pesamuna Simona (3) esmakordselt lasteaeda. „Kuid kus sa neid lapsi ikka suvel karjatad kui mitte Muhus!“, naerab Sabina. Ennast ei pea Sabina „suvemuhulaseks“, vaid ütleb, et on seal aega hinge kirjas. „Olen olnud Muhumaaga seotud ligi viieteist aastat ja see on piisavalt pikk aeg veendumaks, et just siin on minu õige koht. Oleme siin keset metsa nagu vanajumala seljataga. Ja mulle tõesti meeldib aias möllata! Olen üldse seda tüüpi naine, kes käib pigem aiandus- ja ehituspoodides, kui kingakauplustes,“ teeb Sabina pisut ootamatu avalduse. Kuid pole tõesti ühtegi põhjust kahelda, et just nii see ongi. Vanale merehundile, Mätase Mihklile, kuulunud talumaja Paenasel on vana, ümbritsetud muljetavaldavalt suure kiviaiaga ning see vajab Sabina sõnul kogu aeg hoold ja ümbersättimist. „Mulle sümpatiseerivad igihaljad ja eksootilised taimed, seetõttu katsetangi erinevate viinamarjadega, lavendlite ja igihal-

jaste taimedega nagu küpressid, pukspuud ja muu seesugune. Ja kuna Muhumaal on pinnas vaene ja paepealne, kliima soodsam kui mandril, siis kasvavadki sellised taimed siin hästi.“

Viinamarju on Sabina kasvatanud juba viis aastat ning kokku on tal kaheksa erinevat sorti, kõik avamaal kasvatatavad. Kuigi veiniteoni ei ole Sabina veel jõudnud, olevat tühjad pudelid igatahes juba valmis varutud. //

www.muhuportselan.com

CORTEFIEL

Meil on teile
eripakkumine -
kogu kolleksioon

20%

soodsamalt

Salasõna: **audi**
Tere tulemast Cortefieli!

Pakkumine kehtib täishinnaga toodetele

